

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 22788/2555

นางเชิด มะรังษีโจทก์ นางเกษร สมเพ็ชรจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1748, ป.พ.พ. มาตรา 1754, ป.พ.พ. มาตรา 193/24, ป.พ.พ. มาตรา 193/10, ป.พ.พ. มาตรา 1747

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อโจทก์ไม่เคยครอบครองที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์สินมรดกซึ่งยังมีได้แบ่งกันระหว่างทายาท จึงมิใช่กรณีตาม ป.พ.พ. มาตรา 1748 ที่โจทก์จะใช้สิทธิเรียกร้องให้แบ่งทรัพย์สินมรดกได้แม้พ้นกำหนดอายุความมรดก การที่โจทก์ยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนด 10 ปี นับแต่เจ้ามรดกตาย ย่อมต้องห้ามมิให้ฟ้องตาม ป.พ.พ. มาตรา 1754 วรรคท้าย และสิทธิในทรัพย์สินมรดกย่อมตกแก่จำเลยผู้สืบสิทธิ น. ซึ่งเป็นทายาทของ จ. เจ้ามรดกโดยสมบูรณ์ การที่จำเลยร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกในเวลาต่อมาก็เพื่อให้มีอำนาจเปลี่ยนแปลงหลักฐานทางทะเบียนให้ได้สิทธิโดยสมบูรณ์ในที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์สินมรดกเท่านั้น หาใช่เพื่อประโยชน์แก่โจทก์ซึ่งสิ้นสิทธิในการฟ้องคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดกไปโดยบทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ. มาตรา 1754 แล้วไม่ และแม้จำเลยจะเบิกความรับว่าเหตุที่โอนทะเบียนที่ดินพิพาทเป็นชื่อจำเลยเพื่อความสะดวกในการแบ่งมรดกแก่ทายาทของ จ. ก็ตาม ก็ถือไม่ได้ว่าเป็นการแสดงเจตนาสละประโยชน์แห่งอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/24 โจทก์จึงไม่อาจยกเอาประโยชน์ตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/24 และมาตรา 1748 มาอ้างเพื่อเรียกร้องให้จำเลยแบ่งทรัพย์สินมรดกเมื่อล่วงพ้นกำหนดอายุความมรดกตามมาตรา 1754 แล้วได้ จำเลยย่อมมีสิทธิยกอายุความมรดกใช้ยันโจทก์ได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/10

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนแบ่งที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ 206 ตำบลดงแดง อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร จังหวัดร้อยเอ็ด เนื้อที่ 172 ตารางวา แก่โจทก์ หากไม่ดำเนินการให้ถือคำพิพากษาแทนการจดทะเบียน จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ โดยผู้พิพากษาที่ได้นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นรับรองว่ามีเหตุสมควรที่จะอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้ ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยผู้พิพากษาที่ได้นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นรับรองว่ามีเหตุสมควรที่จะฎีกาในข้อเท็จจริงได้ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า โจทก์ นายเต่ง นายชน นายโหล และนางน้อยเป็นบุตรของนายเจดกับนางจันทร์ที่นายเจดรับรองว่าเป็นบุตร จำเลยเป็นบุตรของนายเต่ง นายเจดตายเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2522 นายเต่งตายเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2540 ที่ดินพิพาทตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ 206 ตำบลดงแดง อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ 1 ไร่ 1 งาน 16 ตารางวา เป็นทรัพย์สินมรดกของนายเจด จำเลยกับทายาทอื่นทำกินในทรัพย์สินมรดกก่อนนายเจดเจ้ามรดกตาย เมื่อเจ้ามรดกตายก็ยังคงครอบครองทรัพย์สินมรดกนับแต่เจ้ามรดกตายเกิน 10 ปี แล้ว โดยโจทก์ไม่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องตั้งแต่แรก ต่อมาเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2549 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกของนายเจด หลังจากนั้นจำเลยจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทเป็นของจำเลย มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า ฟ้องโจทก์ขาดอายุความหรือไม่ โดยโจทก์ฎีกาว่า การที่จำเลยกับทายาทอื่น

ครอบครองที่ดินพิพาทไว้นั้นเป็นทรัพย์สินมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง ถือว่าครอบครองแทนโจทก์ซึ่งเป็นทายาทด้วย เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าจำเลยและทายาทอื่นเข้าครอบครองทำกินในทรัพย์สินมรดกก่อนนายเจิดเจ้ามรดกตาย และภายหลังจากเจ้ามรดกตายก็ยังครอบครองทรัพย์สินมรดกนับแต่เจ้ามรดกตายเกิน 10 ปี แล้ว โดยโจทก์ไม่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องตั้งแต่แรก เช่นนี้ การที่จำเลยให้การต่อสู้ว่าฟ้องโจทก์ขาดอายุความแล้ว โจทก์จึงมีการะการพิสูจน์โดยนำพยานหลักฐานมาสืบให้ได้ความแน่ชัดว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกซึ่งมีจำเลยกับทายาทอื่นครอบครองแทนโจทก์ แต่ตามทางนำสืบของโจทก์นอกจากไม่มีพยานหลักฐานมาสืบสนับสนุนข้อกล่าวอ้างแล้ว โจทก์ยังเบิกความตอบทนายจำเลยถามค้านรับว่ามีบ้านปลูกอยู่บนที่ดินพิพาท 3 หลัง เป็นของจำเลย นายชน และบุตรของนายชน คนละ 1 หลัง อันเป็นการเจือสมกับข้อต่อสู้ของจำเลย พยานหลักฐานของโจทก์จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่าจำเลยกับทายาทอื่นครอบครองที่ดินพิพาทแทนโจทก์ ส่วนที่โจทก์ฎีกาว่า โจทก์ฟ้องขอแบ่งทรัพย์สินมรดกที่ดินพิพาทจากจำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเจิดซึ่งละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาล จึงไม่อยู่ในบังคับอายุความมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 และการที่จำเลยยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดก กับเบิกความรับว่าโอนทะเบียนที่ดินพิพาทเป็นชื่อจำเลยเพื่อแบ่งปันแก่ทายาทเท่ากับเป็นการสละประโยชน์แห่งอายุความนั้น เห็นว่า เมื่อโจทก์ไม่เคยครอบครองที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์สินมรดกซึ่งยังมีได้แบ่งกันระหว่างทายาท จึงมิใช่กรณีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1747 ที่โจทก์จะใช้สิทธิเรียกร้องให้แบ่งทรัพย์สินมรดกได้ แม้พ้นกำหนดอายุความมรดก สิทธิเรียกร้องของโจทก์ให้จำเลยแบ่งทรัพย์สินมรดกซึ่งเป็นคดีมรดก เช่นนี้จึงอยู่ในบังคับอายุความมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 การที่โจทก์ยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนด 10 ปี นับแต่เจ้ามรดกตาย ย่อมต้องห้ามมิให้ฟ้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคท้าย และสิทธิในทรัพย์สินมรดกดังกล่าวย่อมตกแก่จำเลยผู้สืบสิทธิทายาท ซึ่งเป็นทายาทของนายเจิดเจ้ามรดกโดยสมบูรณ์ การที่จำเลยร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกในเวลาต่อมาก็เพื่อจะดำเนินการให้มีอำนาจเปลี่ยนแปลงหลักฐานทางทะเบียนให้ได้สิทธิโดยสมบูรณ์ในที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์สินมรดกเท่านั้น หาใช่เพื่อประโยชน์แก่โจทก์ซึ่งสืบสิทธิในการฟ้องคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดกไปโดยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 แล้วไม่ และแม้จำเลยเบิกความรับว่าเหตุที่โอนทะเบียนที่ดินพิพาทเป็นชื่อจำเลยเพื่อความสะดวกในการแบ่งมรดกแก่ทายาทของนายเจิดก็ตาม กรณีนี้ก็ถือไม่ได้ว่าเป็นการแสดงเจตนาสละประโยชน์แห่งอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/24 โจทก์จึงไม่อาจยกเอาประโยชน์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/24 และมาตรา 1747 มาอ้างเพื่อเรียกร้องให้จำเลยแบ่งทรัพย์สินมรดกเมื่อล่วงพ้นกำหนดอายุความมรดกตามมาตรา 1754 แล้วได้ จำเลยย่อมมีสิทธิยกอายุความมรดกใช้ยันโจทก์ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/10 คดีไม่จำต้องวินิจฉัยฎีกาของโจทก์ในข้ออื่นอีก เพราะไม่ทำให้ผลแห่งคดีเปลี่ยนแปลง ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษามา ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

เกษม วีรวงศ์ · วิรุฬห์ แสงเทียน · ปदारณิ ลัดพลี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/>

